

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1541. usque ad annum 1546

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1770

VD18 90118510

§. 39. Materiarum ordo in Congregatione decretus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66615)

sæcul. XVI. quod jamjam muneri suo satisfacisset
 A C. 1546. cum Synodum a se convocatam inchoa-
 verit (*). Interea vero augebatur factio illorum, qui Synodi consultationes ab emendationis articulo incipiendas censebant, prout in sequenti Congregatione elucet.

§. XXXIX.

Materiarum ordo in Congregatione decretus.

Pallav. l. 6. c. 7. n. 6. Die vigesima secunda Januarii celebrata est Congregatio, in qua circa modum Synodi capita pertractandi inter
Raynald. hoc anno n. 10. Pa-

(*) Hoc summopere mirum, quod Continuator hanc calumniam a suo Paulo Sarpi excogitatam transcribere, imo & Pallavicinum tanquam illius testem allegare non erubuerit: cum ille tamen lib. 6. cap. 7. num. 4. putidum hoc mendacium his verbis confutarit: *Cum dies aliquot fuisset dilata responsio, stultissimam hujus moræ causam Suavis profert: nimirum Pontificem bello in Protestantibus intentum, parum de Concilio laborasse: perinde quasi ab ultimo Decembris die, quo amplissima Legatis mandata miserat, ab ipso Suavi memorata, usque ad Idus Januarias, quo die oportuit hujusce responsionis literas fuisse obsignatas (quippe quæ ad Legatos per-*
 uenero

Patres nova erat contentio; quippe ^{Sæcul. XVI.} Montanus Cardinalis præprimis hæc ^{A.C. 1546.} exposuit: „ Cum Patres in priori Con-
 „gregatione perpendissent, utrum dog-
 „matum simul ac emendationis examen
 „esset conjungendum, hinc rogo, ut quis-
 „que desuper suam promat sententiam,
 „quatenus demum in proxima Sessione
 „hac de re Decretum confici possit. „
 Hæc verba interrupit Cardinalis Triden-
 tinus, qui oratione satis elaborata de-
 monstrare nitebatur, ad correctionem
 morum præprimis esse respiciendum, eo-
 quod, inquiebat ipse, *Spiritus sanctus in no-
 bis habitare non potest, nisi prius vasa nostra*
per-

*venere ante confessum vigesimæ secundæ ejus-
 dem mensis) ingens aliquid contigisset, quo
 rerum conditionibus perturbatis, Pontificis
 animus verti potuerit: quasi idem, tametsi
 parum in Concilio spei fundasset, fuisset pas-
 surus, ut ex prætermissione horum mandato-
 rum, illius initia aliquid detrimenti caperent,
 quasi earum dubitationum plena solutio paulo
 post non pervenisset, die 22. Januarii signa-
 ta: ac denique, quasi opus sit, altiores caus-
 sas peruestigare, cur Epistolæ de rebus pluri-
 mis, iisque arduis Tridenti conscriptæ, quæ
 Romæ in peculiari Purpuratorum confesso e-
 rant expendendæ, non nisi post tres hebdo-
 madas responsum fuerit.*

Sæcul. XVI. *perpurgentur.* Huic sententiæ accedebant Caputaquensis & Clodiensis Antifites, qui comprobare satagebant, quod Cleri reformatio unicum, idque validissimum sit ad reconciliandos hæreticos remedium: cum autem Cardinalis oratio atque auctoritas ad permovendos Patrum animos vim exerere, ac plures ad ejus sententiam attrahere videretur, hinc primus Legatus verba fecit, hunc in modum perorans: „Grates ago Deo, „qui Tridentino Cardinali eam afflavit „mentem Viro Religionis studioso dignam, ut Christianæ gentis emendationem primo a Patribus, & demum a Clero inchoandam putaret; ego præteris paratum me exhibeo, ut qui ceteris gradu præcedo, exemplo pariter præeam, hinc Papiensi Episcopatu meo abdicabo, splendoremque suppellectilium meæ deponam, & aulæ frequentiam imminuere spondeo, si igitur eadem & reliqui præstare voluerint, intra paucos dies tam celebris Ecclesiasticorum emendatio sperari poterit, ut nostrum exemplum omnibus aliis Nationibus incitamento futurum sit (*). Nec tam men

(*). Continuator totus in eo est, ut Lectori suo persuadeat, quod tam Papa, quam Cardinales reformationem omni conatu impedire voluerunt.

Sæcul. XVI.
A.C. 1546.

„men idcirco dogmatum examen ne-
 „gligere oportet, minus vero permit-
 „tendum, ut tot gentes errorum tene-
 „bris involutæ Synodi luce, qua men-
 „tes earum illustrandæ forent, priva-
 „rentur: cum autem totius Christianæ
 „Reipublicæ emendatio magni molimi-
 „nis, ac diuturni temporis res sit, nec
 „sola Romana Curia, adversus quam
 „petulantius exclamatur, correctione
 „indigeat, sed morum pravitas haud
 „minor regnet in ceteris regionibus, at-
 „que abusus per omnes hominum ordi-
 „nes latius serpent, minime par est, ut
 „fideles usque ad exitum tam prolixi o-
 „peris, de vera divini Magistri doctrina
 „incerti relinquuntur.,

Hæc primarii Legati oratio eorum
 potissimos, qui prius emendationem ur-
 geri tanta vehementia postulabant, su-
 spensos tenebat, atque inter eos præci-
 pue Cardinalis Tridentinus, qui ob im-
 modicos Ecclesiæ redditus, suæque Aulæ
 magnificentiam se tacite reprehendi
 crediderat, non parum animo turbatus
 hæsit, dixitque, quod ejus dicta in si-
 nistram partem fuerint detorta, cum suæ
 men-

voluerint, cum tamen ex hoc ipso Cardinalium
 Legatorum exemplo falsitatis convinci posset.

Hist. Eccles. Tom. XXXVIII.

proat
E e

Sæc. XVI. mentis nunquam fuerit, quemquam a-
 A.C. 1546. crius perstringere; sibi vero satis notum
 sit, quod bini quandoque Episcopatus
 melius ab uno, quam unum ab aliis ad-
 ministraretur: de cetero autem semet-
 ipsum ad Brixientis Ecclesiæ abdicatio-
 nem paratum asserebat, si Synodo ita vi-
 sum fuerit. Posthæc Cardinalis sanctæ
 Crucis sententiæ sui Collegæ suffragan-
 turus ostendit, quod pro more veterum
 Conciliorum a fidei definitionibus in-
 choare, summopere necessarium sit: nec
 minus in eandem quoque sententiam abi-
 here Polus & Pachecus Cardinales,
 hæc addentes, quod morum emendatio
 nullatenus coarctanda sit ad particula-
 rem hominum classem, sed omnibus præ-
 scribenda foret. Id etiam generalis Or-
 dinis Servorum Præfectus suo suffragio
 com-

prout optime observat Pallavicinus l. c. n. 8.
 his verbis: *Hæc Legati dicta, quasi per in-
 cantamentum, omnium vultus animosque mu-
 tarunt. Invaluerat ad eam usque diem per-
 suasio, ab hominibus Romanæ Aulæ additis
 nihil æque formidari, ac leges, quibus ipsi
 reformarentur: Fidem & dogmata, speciosa
 quædam esse vocabula, & fucum simulati stu-
 dii religionis tuendæ. Sed ubi Patres exper-
 ti sunt in Legatis tam promptos animos ad
 emendationem reipsa complectendam, suspore
 simul*

comprobavit præcipue ex eo, quod hæ-
retici corruptos fidelium mores Catho-
licæ Religionis falsitati perperam ad-
scribere videantur, unde nisi prius no-
stræ Religionis veritas stabiliatur, qua-
liscunque demum disciplinæ reparatio
accesserit, nunquam tamen eorum do-
ctrina, quorum vita populo offensionem
adhuc est, tanquam vera admittetur.

Sæcul. XVI.
A.C. 1546.

Attamen omnes hæ rationes nequa-
quam obstabant, quo minus Patres ut-
rumque tam fidei, quam emendationis
caput conjunctim pertractandum statue-
rent, prout aliunde id potissimum in vo-
tis habebant, ac oppido necessarium ef-
se censebant, & quamvis Legati hanc
postremam de Reformatione quæstio-
nem minime agitari desiderarent, veri-

E e 2 ti,

simul ac plausu rem exceperere: solum Tridentinum pudor incessit, cum se cerneret ex omnium ductore, ac pene jam ante pugnam triumphante, qualis ingressus fuerat, repente destitutum, ac peditem, Et ex omnium accurato censore ad censuram oblique vocatum, tanquam emendationis indigum, ob Ecclesiasticorum proventuum opulentiam, ac domestici cultus magnificentiam. Animo itaque conturbato subdidit: Sua dicta sinistram in partem esse detorta.

Sæcul. XVI
A.C. 1546.

ti, ne eam unice pertractare compellerentur, nihilominus haud parum mirabantur, quod Patres hæc duo argumenta ab invicem disjungi nollent, ac proinde eorum sententia prævaluisset, præterquam quod aliunde omnibus Christianæ Reipublicæ ordinibus, qui emendationem urgebant, haud obluçtari possent. Potissima vero ratio, quæ utrumque caput conjunctim prosequi persuasit, inde fluebat, quod in nupero Wormatiensi Conventu sancitum esset, ut posthæc, si in Concilio dogmatum ac reformationis discussio successum non haberet, nec malis, quibus Ecclesia opprimitur, opportunum adhiberetur remedium, tunc alius Ratisbonæ indiceretur Conventus, in quo huic necessitati consuleretur. Re igitur mature perpensa Patres citra periculum separatim aut dogma, aut reformationem discuti haud posse existimarunt, sed utrumque simul agitare decreverunt, veriti, ne homines Laici non sine Ecclesiæ opprobrio, ac hæreticorum triumpho id negotii in se susciperent: Igitur decretum, quod conjunctim de doctrina, morumque reformatione agendum sit. Facta hac deliberatione Præsides literas ad Papam dederunt, Episcopo S. Marci injungentes, ut epistolas ad Cæsarem, Romanorum & Galliarum Reges, nec non ad

ad alios Reges Catholicos a Synodo Sæcul. XVI.
A.C. 1546.
mittendas conficeret, easque in proxima Congregatione exhiberet.

§. XL.

*Legati ob hoc Decretum a Papa
datis literis vehementer objur-
gati.*

Insuper Legati rem gestam Farnesio Pallav. l. 6.
Cardinali per literas exposuerunt, e-c. 7. n. II. &c.
jusque studium, ac officia Romanæ Curia, præcipue vero Pontifici præstita extulerunt. Verum Romæ non deerant, qui minus honorifice de Legatis sentiebant, unde pro eo, quod eorum agendi ratio laudibus celebraretur, a Farnesio & Maffeo Cardinalibus literas receperunt, quibus nuperum Decretum minime exequi jubebantur. Præterea eis significatum, quod duo tanti momenti, tantæque deliberationis capita nullo pacto simul agitari valerent, sed potius pro more veterum Conciliorum insistendum foret digniori argumento, cujusmodi fides ac dogmata essent, cum illa plurimum virtutes, quæ mores regunt, antecellant, hinc admonebantur Legati, ne a quibusdam inquietæ indolis hominibus sese abripi patiantur, præcipue cum illud fortunæ arbitrio commisissent, quod ex Pontificis mandato exe-